

Projektplan Granskning av konsultanvändning i Göteborgs Stad

2022-03-22

Granskning av konsultanvändning i Göteborgs Stad

Det råder kompetensbrist vid flera av Göteborgs Stads nämnder och bolag. Staden står inför stora rekryteringsutmaningar och ska samtidigt leverera tjänster till en ökande befolkning, driva omfattande stadsutvecklingsprojekt och utveckla verksamheten. Under de kommande åren kommer rekryteringsbehovet att överstiga tillgången till arbetskraft.¹

Som en följd av kompetensbristen och rekryteringsbehovet riskerar staden att bli alltmer beroende av konsulter, vilket inkluderar inhyrd personal för att utföra kommunal kärnverksamhet. Verksamheterna kan även ha behov av konsulter för att genomföra mer avgränsade/avancerade projekt och arbetsuppgifter, där kostnaden för att säkerställa intern tillgång till sådan spetskompetens inte är skäligen. Inte desto mindre medför detta ett konsultberoende för staden.

Revisorerna har i revisionsplanen för 2022 lyft fram stadens konsultanvändning som ett riskområde som ska granskas under året. Även inköp, upphandling och leverantörsuppföljning lyfts fram som områden som revisorerna granskar återkommande. Det totala värdet av stadens inköp och upphandlingar, inklusive köp av konsult- och bemanningstjänster, är omfattande. Inköp och upphandling är dessutom ett förtroendekänsligt område. Nämnder och bolag måste därför säkerställa en god intern kontroll inom inköps- och upphandlingsprocessen.

Konsultanvändning förekommer inom flera kommunala verksamheter och områden, såsom socialtjänst, utbildning, stadsutveckling, teknisk infrastruktur, besöksnäring och näringslivsutveckling. Eftersom konsulter per definition inte är anställda inom staden, och ofta anlitas under kortare perioder, finns ett stort behov av att styra, följa upp och kontrollera konsultanvändningen. Avsaknad av, eller brister i, behovsanalyser, uppdragsbeskrivningar och utvärderingar av konsulternas insatser innebär flera risker, såsom negativ kvalitetspåverkan, försenade projekt och ett ineffektivt resursanvändande.

Användningen av konsulter kan även medföra risker relaterade till informationssäkerhet. Detta eftersom konsulterna ofta behöver ha tillgång till olika typer av informationssystem under uppdragstiden. Enligt Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet ska kraven som ställs på personer som ska få tillgång till information och informationssystem vid nämnder och bolag vara definierade. Personerna ska även ha tillräcklig kunskap om informations-säkerhet i förhållande till sina arbetsuppgifter. Av riktlinjen framgår vidare att det ska finnas dokumenterade och formellt beslutade regelverk och rutiner för

¹ Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare 2019–2023, s. 3.

registrering och avregistrering av behörigheter och åtkomst samt tilldelning av lösenord för IT-baserade informationssystem.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnderna och bolagen har säkerställt en ändamålsenlig konsultanvändning och om den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen inom området är tillräcklig.

Med ändamålsenlig konsultanvändning och tillräcklig intern styrning, uppföljning och kontroll menar stadsrevisionen att det behöver finnas fungerande rutiner och arbetssätt för att analysera behovet av, styra, följa upp, kontrollera och utvärdera användningen av konsulter. Vidtagna åtgärder behöver även dokumenteras i tillräcklig utsträckning. Vidare måste nämnderna och bolagen, vid användning av konsulter, beakta och följa gällande regelverk för inköp och upphandling respektive informationssäkerhet.

Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

1. Har nämnderna och bolagen upprättat anvisningar för inköp och upphandling och/eller användning av konsulter?
2. Har nämnderna och bolagen genomfört behovsanalyser inför anlitandet av konsulter?
3. Har nämnderna och bolagen i konsultavtalen reglerat konsulternas uppdrag och arbetsuppgifter?
4. Har nämnderna och bolagen följt upp och utvärderat konsulternas insatser under och efter uppdragstiden?
5. Har nämnderna och bolagen upphandlat och/eller avropat konsulttjänster i enlighet med gällande regelverk för inköp och upphandling?
6. Har nämnderna och bolagen vid användning av konsulter följt gällande regelverk för informationssäkerhet?

Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen omfattar socialnämnden Nordost, grundskolenämnden, nämnden för Intraservice, Liseberg AB och Älvstranden Utveckling AB.

Revisionskriterier

Stadsrevisionen kommer att använda följande revisionskriterier för att bedöma granskningens iakttagelser:

- Kommunallagen (2017:725)
- Aktiebolagslagen (2005:551)
- Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling

- Reglementen för berörda nämnder
- Bolagsordningar och ägardirektiv för berörda bolag
- Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll
- Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling
- Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning
- Göteborgs Stads regler för attest
- Göteborgs Stads säkerhetspolicy
- Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet
- Gällande ramavtal för konsultanvändning, inom relevanta områden.
- Nämndernas och bolagens egna styrande dokument, såsom delegations- och attestordningar, inköpsanvisningar, samlade riskbilder och internkontrollplaner.

Metod och avgränsningar

Granskningen kommer att genomföras genom dokumentstudier och intervjuer med berörda tjänstepersoner vid de granskade förvaltningarna och bolagen. Vi kommer även att ta stickprov på ett antal konsultinköp.

I granskningen kommer begreppen konsult respektive inhyrd personal att, så långt det är möjligt, användas synonymt. Det handlar i båda fallen om personer som har sin anställning externt, ofta vid ett konsult- eller bemanningsföretag. Uppdragen kan vara mer eller mindre avgränsade och avancerade.

Vi kommer i granskningen inte att bedöma eller utvärdera det arbete som de anlitate konsulterna har genomfört på uppdrag av nämnderna och bolagen.

Oberoende och integritet

De sakkunnigas oberoende och integritet har prövats enligt vår oberoendedeklaration vilken baseras på Sveriges kommunala yrkesrevisorers modell. Inga omständigheter har framkommit som kan ifrågasätta förtroendet för de sakkunnigas oberoende och integritet som granskare.

Projektorganisation

Granskningen kommer att genomföras av Magnus Braxenholm (projektledare), Mia van Hoewijk och Maria Granlund.

Avrapportering

Avrapportering till revisorsgruppen planeras att ske hösten 2022.

Kvalitetssäkring

Rapportens innehåll kommer att stämmas av med de granskade verksamheterna. Kvalitetssäkring genomförs av kvalitetsansvarig för fördjupade granskningar.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen